

İnternet Bilgi Kaynaklarını Değerlendirme Ölçütleri

Kütüphanelerde kullanılacak (kaynak rehberine dahil etmek ve kullanıcıların bulunan enformasyonu değerlendirebilmeleri için) internet bilgi kaynaklarının değerlendirilmesine yardımcı olacak ölçütler:

Kapsam: Kaynak hangi konuları ve materyal türü/formatını içermektedir; Kapsam belirtilmiş midir? Örneğin: "giriş" kısmında kaynağın gerçek kapsamı, beklentilerle uyumlu mudur?

Kapsamın diğer yönleri:

Genişlik: Konunun tüm yönlerini kapsıyor mu?

Derinlik: Konu hangi ayrıntı düzeyinde ele alınmaktadır?

Zaman: Kaynakta yer alan bilgi, belli bir zaman aralığı ile sınırlı mıdır?

Format: Belirli tür internet kaynakları örn: PDF, FTP, dışlanmış mıdır?

İçerik: Enformasyon, olaylara dayanarak mı sunulmakta yoksa belirli bir fikri/görüşü mü yansıtmakta? Site orijinal bilgi mi içeriyor, yoksa yalnız bağlantıları mı? Hem sitenin kendisi bir enformasyon kaynağı olarak yararlı olabilir hem de başka enformasyon kaynaklarına sağladığı bağlantılar nedeniyle yararlı olabilir. Kaynak bu anlamda bütünleşik bir kaynak mıdır, yoksa bir başka kaynaktan çıkarılmış öz bilgiyi mi içermektedir. Çünkü bu durumda bazı bilgi ve bağlantılar kaybolmuş olabilir.

Doğruluk: Kaynağın doğruluğu başka kaynaklarla karşılaştırılarak kontrol edilebilir. Politik, ideolojik vb yanlılık var mıdır? İnternet pazarlama ve reklam bakımından önemli bir ortam olduğundan yazarın bilgiyi ağ'a ne amaçla koyduğunu saptamak gerekir.

Yetkinlik: Kaynağın arkasında ün yapmış bir kuruluş veya uzman var mıdır? Bilgiyi doğrulamak için yazarla iletişim kurulabilmekte midir? URL incelendiğinde kaynağın yetkinliği konusunda bir ipucu elde edilebilmekte midir? Örn:"tilde" işareti genellikle bir sayfanın kişisel olduğunu gösterir. Aynı zamanda domain'in kimliğini kontrol etmek için WHOIS hizmetinden yararlanılabilir.

Güncellik: Kaynak hangi sıklıkla güncellenmektedir? Statik bir kaynak mıdır? Güncelleme tarihleri belirtilmekte midir? Kaynaktaki bilgi de bu tarihe uygun biçimde güncellenmekte midir? Kaynağın bulunduğu kuruluş ya da ait olduğu kişi, kaynağın sürdürülebilirliği konusunda inançlı mıdır?

Teklik: Bu kaynaktaki bilgi başka formatlarda da elde edilebilmekte midir? Örn: Diğer www siteleri, CD ROM, basılı. Bu kaynağın avantajı nedir? Eğer kaynak başka formatta da üretilmişse örn: basılı, orijinalin bütün özelliklerine sahip midir? Ekstra özellikler ilave edilmiş midir? Bir başka kaynağı tamamlıyor mu? (örn: basılıyı güncelliyor mu?) İnternette tekrarlar değer taşıyabilir, belirli bir siteye ulaşamadığı zaman alternatif bir miror siteyi kullanmak gerekebilir

Başka Kaynaklara Yapılan Bağlantılar: Bu link'ler güncel tutuluyor mu ve uygun kaynaklara bağlantı sağlıyor mu? Bağlantılar, bir dış siteye yönlendirme şeklinde mi yapılmış? Bazı siteler için telif hakkı konusu vardır. Örn: Bir dış bağlantı çerçeveye içine alınır ve böylelikle bilgi kaynağı saklı tutulur.

Yazım Kalitesi: Metin iyi yazılmış mıdır? Hipermetin bağlantıları ve multimedya web'in önemli unsurları iken web üzerindeki enformasyon içeriği demeti hala metin içindedir ve yazım kalitesi içeriğin iletilmesinde önemlidir

Grafik ve Multimedya Tasarımı: Kaynak bakılmaya değer mi? Eğer ses, görüntü, sanal gerçeklik modellemesi, vb yer verilmişse bunlar kaynağın amacına uygun kullanılmış mı?

Amaç: Kaynağın amacı nedir? Amaç açıkça ifade edilmiş midir?

Kullanıcılar:Bu kaynağın kullanıcıları kimlerdir? Kaynak hangi düzeye(uzman, öğrenci vs) hitap etmektedir? Kaynak hedef kitlenin gereksinimlerini karşılayacak mıdır? Kullanıcı grubun kaynağa ulaşmasını sağlayacak bağlantısı var mıdır?

Değerlendirmeler:Site hakkında yapılmış değerlendirmeler var mı, varsa ne yönde?

Çalışılabilirlik: Kaynak, kullanmak için etkili ve güven telkin edicimidir? Bu nokta, internet kaynaklarının basılı olanlardan ayrıldığı alandır.

Kullanıcı Dostu Olması:Yardım bilgisi elde ediliyor mu? Menü tasarımı, ekran görünümü ve okunabilirliği uygun mu?

Gereksinilen Bilgisayar Çevresi:Kaynağın standart yazılım, şifre veya ağ gereklilikleri var mı? Kaynakları çeşitli browser ve bağlantılarla denemek yararlıdır.

Tarama:Kaynak yer verdiği kaynakların yerini bulmayı kolaylaştıran mantıksal bir düzen içeriyor mu? Örn: Tarihsel bir kaynak için coğrafi bir düzenleme yapılmış mı? Hangi sınırlama özellikleri ve operatörler var.Tarama motoru tüm kaynağı dizinliyor mu?

Browse ve Düzenleme: Etkileşim özelliği var mı? Örn: Formlar var mı ve bunlar sitenin değerini artırıyor mu ya da özel bir yazılım ve donanım ile erişilebiliyor mu?

Maliyetler:Kaynağa bağlanma, kaynaktaki mülkiyet hakkına bağlı kullanım maliyeti, kütüphaneler ücretli sitelere kurumsal erişim sağlamak üzere abonelik veya lisans anlaşması yapar ve ücretli hizmetler, sınırlı kullanım, ücretsiz deneme süreleri sunulabilir.Kütüphanecilerin kapsamlı olanı mı yoksa sınırlı olanı mı seçme konusunda karar vermeye gereksinimi vardır.